

ОТ ДЖАМБАЗИН СВЕТЕЦ СТАВА ЛИ?

Живот и мъченичество на блажени Зефирин /1861-1936/

Много се съмнявал в това прокурорът в Барбастро, когато през 1919 г. получил сигнал, че три катъра, продадени от Зефирин Хаменец Мали, били крадени. Веднага го вкарал в затвора, където останал два месеца. Само пред съда успял да се оправдае, като доказал, че сам той ги бил купил на панаир, без да си дава сметка за произхода им. От благодарност заради избавлението извървял на колене два километра път от дома си до катедралата на Барбастро, като държал две запалени свещи в ръцете си. Още тогава пред безспорните свидетелства за благочестието му съдията малко саркастично се провикнал: „Разбрах. Щом не е нито крадец, нито лъжец, значи е светец. Свети Зефирине, моля се за вас! „ Без да е знаел, той всъщност пророкувал. На 4 май тази година папа Йоан Павел II по време на внушителен църковен обред на площада „Свети Петър“ в присъствието на десетките хиляди роми провъзгласи Зефирин заедно с трима духовници и една монахиня за блажени на Католическата църква. Освен това Зефирин и неговият епископ бяха окачествени като мъченици на християнската вяра.

Зефирин, на испански Сефирино, а за приятелите също Ел Пеле, се родил през лятото на 1861 г. в ромско семейство Хименеца Маля от района на Перида в Каталония. Знае се, че на 26 август го кръстили и затова му сложили името на светеца от деня св. Зефирин папа Римски /199-217/. Родителите му били пълни номади, препитавали се с временни услуги по дворове и ниви, просене, правили кошове и кошници, събирали охлюви и ги продавали на пазарите или по къщите. През 1879 г. се жени с ромски ритуал за Тереза Хименеца Кастро и постепенно отсяда в ромския квартал на градчето Барбастро в областта Арагона. Там през 1912 г. узаконява църковно брака си. Оттогава също настъпва явна промяна в живота му. Става извънредно религиозен. Участва във всички църковни прояви - и култови, и хуманитарни. С високия си ръст, със свещ в ръка е навсякъде в малки и големи шествия. Двойката няма собствени деца, затова осиновяват племенничка на съпругата. Останал дете по сърце, Зефирин много обича да разговаря с малките. Разправя им приказки с религиозно и нравствено съдържание, които все още се помнят. Понеже е неграмотен, черпи

знанията си само от разговори с попросветени хора и от проповеди в църквата. Захваща се със „циганския монопол“ - джамбазството, което му налага пътувания из цялата страна, а даже и във Франция. Тук през 1919 г. среща големия си

Икономически шанс.

Френската армия разпродавала на ниски цени мулетата, ползвани през войната. Подсетил го затова най-влиятелният гражданин на Барбастро, ад-

вокат Николас Сантос де Отто и Ескудеро от благодарност, че му спасил живота. Страдал от туберкулоза и един ден паднал на улицата и никой не се приближавал, за да му помогне, понеже се страхували да не ги зарази. Само Зефирин се престрашил, взел го на ръце и го отвел в дома му. Отблагодарил му се, като сам му предложил заема за сделката. Забогатыл доста Зефирин, купил си къща. Но нито се възгордял, нито забравил предишното си положение.

Раздавал всичко на бедни и болни, продължавал набожните си практики. Оставал нощем в църквата, за да се моли пред Светото причастие. Влязъл в редиците на Третия францискански орден/1926/. През 1922 остава вдовец и постепенно обеднява отново, като сам доброволно се лишава от много неща, но не и от религиозните ценности, които крепят духа му.

Когато през 1936-та настъпва времето на голямото изпитание - Гражданската война /1936-1939/, Зефирин е готов за голямата жертва.

Гражданската война избухва като пожар, след като на 17 юли гарнизонът в Мароко се разбунтувал срещу Централното републиканско пра-

вителство, навлязло в симпатиите на левоориентираните европейски сили и партии, включително Франция и Съветския съюз. Оттам идват и доброволци в подкрепа на правителството.

Има и българи.

Навсякъде в Испания са създадени революционни кометети, които вземат властта на много места. Изплуват антиклерикални, анархически и болшевишки елементи, които фактически решават съдбата на хора и институции. Започват репресии, арести и екзекуции на лица, считани за симпатизанти на въстаниците. Най-много страда духовенството: Около 7000 души са убити до края на войната, включително и 13 епископи. В Барбастро загиват 115 от общо 140 духовници. Екзекутирани са също около 70 души цивилни лица, по-тясно свързани с църквата. Сред тях е Зефирин. Забелязали го на 24 юли, когато се опитал да спре разправата на група хайдуци с един нещастен свещеник, вече малтретиран по улиците от няколко дни. Нахвърлили се и върху него. Обискирали го. Намерили молитвена броеница, която винаги носел у себе си /значи бил религиозен/ и чекия /значи бил контрареволюционер/. Арестували го и заедно със свещеника го затворили в манастира на сестрите капуцинки. Там вече бил епископът на града монсеньор Флорентино Асенцио Баррозо, малтретиран и обезобразен. До вечерта там вкарвали около 300 провинени.

На 2 август, след като от Барселона пристигнали нови сили,

Започнала вакханалията.

Грабежи и палежи на църкви, оскверняване на реликви, чупене и горене на икони, статуи, литургични и набожни книги. Започнали екзекуциите. На 8 дошъл редът на Зефирин. Качили го на една каруца заедно с десетина други, сред които и епископа, и ги отвели до гробището. Наредени срещу стената на гробищния параклис, те били застреляни - впрочем доста непохватно. Епископът бил ранен само в коляното. Сестра от близката болница помолила един милиционер да го довърши, за да не страда. Не пропуснали обаче да им ограбят последните вещи - панталони и обувки. По-късно всички били хвърлени в обща яма. От Зефирин не останало нищо, освен споменът за добрия джамбазин.